

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิเคราะห์เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้กลยุทธ์สารของโครงการ
รณรงค์ทั้งระยะแยกประเภท ผ่านทางรายการโทรทัศน์ "คิดเป็น ใช้เป็น"และ"ขบวนการคุณสะอาด"
และสื่อกิจกรรมกิจกรรม โดยวิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมาย เพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดและ
วิธีการนำเสนอเนื้อหาสาระ ด้วยการสื่อความหมายไปยังผู้รับสารและการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมการผลิตรายการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ รวมทั้ง
ข้อมูลจากเอกสาร และเทปโทรทัศน์ของทั้งสองรายการ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาดังนี้

แหล่งที่มาของข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาการสร้างเนื้อหาสาระในโครงการ
รณรงค์ทั้งระยะแยกประเภท ดังนี้ คือ

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

1.1 เอกสารนำเสนอการผลิตรายการโทรทัศน์ตั้งแต่ปี 2534-2540,

- รายการ "คิดเป็น ใช้เป็น กับเอ็นพีซี"

- รายการ "ขบวนการคุณสะอาด"

1.2 บทโทรทัศน์ของทั้ง 2 รายการ

1.3 แผ่นพับ และโปสเตอร์

1.4 ผลการวิจัยทัศนคติของผู้ชมรายการทั้ง 2 รายการ

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งสำคัญของข้อมูลบุคคล ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการผลิต และผู้เกี่ยวข้อง
ของด้านการผลิตรายการ

3. ข้อมูลจากเทปโทรทัศน์

เทปรายการ "คิดเป็น ใช้เป็น" ปี 2539 จำนวน 182 ตอน

เทปรายการ "ขบวนการคุณสะอาด" ปี 2539 จำนวน 238 ตอน

และเทปรวมสารคดี"คิดเป็นใช้เป็น" ชุดสวีเดน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทเอกสาร

ได้แก่ งานเขียน บทความ งานวิจัย หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บทโทรทัศน์ของเทปรายการ "คิดเป็นใช้เป็น" และรายการ "ขบวนการคุณสะอาด" ปี 2539 ซึ่งสามารถนำมาช่วยในการประเมินประสิทธิภาพและลักษณะรูปแบบเนื้อหา การนำเสนอในเอกสารเหล่านี้ โดยเก็บรวบรวมจากข้อมูลภายในบริษัท บีโตร์เคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เกี่ยวกับการผลิตรายการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2540

2. ประเภทบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคล ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ควบคุมการผลิตและผู้เกี่ยวข้องด้านการผลิตรายการ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของกลวิธีในการนำเสนอซึ่งประกอบด้วยประเด็น

2.1 การกำหนดแผนโครงการรณรงค์

- * การศึกษาข้อมูลปัญหาการทิ้งขยะและการนำขยะกลับมาใช้ใหม่
- * การเตรียมการวางแผนโครงการรณรงค์
- * การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมในโครงการรณรงค์
- * การปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของกิจกรรมภายในแต่ละช่วงเวลา

2.2 การปฏิบัติตามแผนโครงการ

- * รูปแบบและกลยุทธ์ที่นำมาใช้จริงเพื่อสื่อความหมายให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติคล้อยตาม และการโน้มน้าวให้ปฏิบัติตาม
- * กิจกรรมที่สนองตอบวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ
- * การเลือกใช้สื่อและการวางแผนกิจกรรมเสริมสื่อ เช่น นิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น
- * ความถี่ของแต่ละกิจกรรม
- * การประเมินผู้รับสาร

2.3 การประเมินผลกิจกรรมในโครงการ

3. ประเภทเทปโทรทัศน์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา รายการโทรทัศน์ทั้ง 2 รายการ เทปรายการ "คิดเป็น ใช้เป็น" ปี 2539 จำนวน 182 ตอน เทปรายการ "ขบวนการคุณสะอาด" ปี 2539 จำนวน 238 ตอน (รายชื่อตอนรวมในภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ดูแลการผลิตรายการ เพื่อวิเคราะห์นโยบายและแผนการดำเนินงาน การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ทั้ง 2 รายการ

2. การประเมินประสิทธิภาพของเนื้อหารายการที่นำเสนอในแต่ละตอน จะเน้นเกี่ยวกับการแยกขยะและการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) โดยใช้กรอบในการวิเคราะห์ ดังนี้

(1) กรอบความคิดกลยุทธ์สารในการตลาดเพื่อสังคม

- รูปแบบนำเสนอสาร(Presentation Style) เช่น การจัดนำเสนอด้วยวิธีแบบละครผสมสารคดี
- การเร้าอารมณ์ในเนื้อหาสาร (Message Appeals) เช่น ความขบขัน การใช้รางวัล และแรงจูงใจ
- ผู้นำเสนอ (Presenter) เช่น พิธีกร ตัวดำเนินเรื่อง
- ช่องทางการการแพร่กระจายสาร
- การประเมินผลอย่างต่อเนื่องของผู้ทรงรค์
- กลยุทธ์การตลาดเพื่อสังคม

(2) แนวความคิดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม กรณีวิกฤตการณ์ขยะพลาสติก

- เปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่อยู่เบื้องหลัง

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลและผลของการศึกษาในเรื่องนี้ ได้ใช้รูปแบบวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยการเขียนบรรยายเนื้อหา และแนวทางที่จะนำเสนอการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าในรายการ "คิดเป็น ใช้เป็น" และ " ขบวนการคุณสะอาด " โดยการนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

1) การใช้กลยุทธ์ในการสร้างเนื้อหาสาร

2) สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอดังกล่าวข้างต้นนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการของสื่อถึงผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในแต่ละขั้นตอนได้มีการนำเสนอทั้งเนื้อหา สารและวิธีการ ตลอดจนการสัมภาษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการ อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงกระบวนการให้มีความหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป